

สสว. >>>

บันทึกข้อความ

46. สสว.
รับที่ 811 / 2561
วันที่ 26 ส.ค. 2561
รับที่ 442 / 61
วันที่ 13 ส.ค. 2561

หน่วยงาน ฝ่ายกลยุทธ์องค์กร โทรศัพท เบอร์ต่อภายใน 3060

ที่ ผกก. 41./2561 วันที่ 12 มีนาคม 2561

เรื่อง ขอความเห็นชอบแผนบริหารความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน ปี 2561 ของ สสว.
เรียน ผอ.สสว. ผ่าน รอ.(ว) ผ่าน ผอ.กสป.

ตามที่ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) มีการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment: ITA) เพื่อเป็นการสร้างความตระหนักให้หน่วยงานภาครัฐมีการดำเนินงานอย่างโปร่งใส และมีคุณธรรม โดยเริ่มประเมินผลการดำเนินงานของ สสว. ตั้งแต่ปี 2558 ซึ่งในส่วนของ ผกก. รับผิดชอบ ดัชนีข้อ 4 วัฒนธรรมในองค์กร ตัวชี้วัดที่ 4.2 การป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน ตามเกณฑ์การประเมินของ ITA ปี 2561 และจัดทำ (ร่าง) แผนบริหารความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน ปี 2561 ของ สสว. ทั้งนี้ ผกก. ได้จัดประชุมหารือกับผู้ที่เกี่ยวข้อง เมื่อวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2561 ณ ห้องประชุม 1801 ซึ่ง รอ.(ว) เป็นประธาน เพื่อชี้แจง (ร่าง) แผนฯ รวมถึงฟังความคิดเห็นที่ประชุมฯ โดยมีการปรับปรุง และแจ้งเวียนแก่ผู้รับผิดชอบพิจารณาแล้ว ตามบันทึกข้อความที่ ผกก. 27/2561 ลว. 26 กุมภาพันธ์ 2561 (เอกสารแนบ 1)

ผกก. ขอเรียนว่า ได้ดำเนินการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน ปี 2561 ตามเกณฑ์การประเมิน ITA ครบทุกประเด็นเรียบร้อยแล้ว รายละเอียดตามเอกสารแนบ 2

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

- 1. เห็นชอบแผนบริหารความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน ของ สสว. ปี 2561
- 2. สั่งการให้ รอ.ผอ.สสว. ผอ.กลุ่มงานและผอ.ฝ่าย ที่เกี่ยวข้อง กำกับ ติดตาม การปฏิบัติงานให้เป็นไปตามแผนบริหารความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน ของ สสว. ปี 2561

โดย ผกก. จะได้ดำเนินการแจ้งเวียนแก่ผู้บริหารและฝ่ายที่รับผิดชอบผ่านช่องทางต่างๆ ในลำดับต่อไป

เห็นชอบ



(นายสุรธรรมชัย โลหะวัฒนกุล)
ผู้อำนวยการ

สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

13 ส.ค. 2561



(นางสาววีรณช ชันอินทร์งาม)

รองผู้อำนวยการฝ่ายกลยุทธ์องค์กร

รักษาการแทนในตำแหน่งผู้อำนวยการฝ่ายกลยุทธ์องค์กร

ส่วนบริหารความเสี่ยงและควบคุมภายใน (ปัญญาณัฐ) 

รับ(ว)
เลขที่รับ 139 / 2561
วันที่ 21 ส.ค. 2561

แผนบริหารความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน ปี 2561
ของสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.)



คำนำ

ปัจจุบัน ปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบหรือการคอร์รัปชันถือได้ว่าเป็นปัญหาใหญ่ที่เกิดขึ้นทั่วโลก ไม่ว่าจะเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ประเทศกำลังพัฒนา หรือประเทศที่ด้อยพัฒนา และได้กลายเป็นปัญหาหนึ่งของหลายประเทศ ทำให้รัฐต้องต้องจ่ายเงินงบประมาณสูงกว่าความเป็นจริง ประชาชนได้รับบริการที่ไม่มีคุณภาพ ระบบราชการไทยขาดความเชื่อมั่น

เพื่อให้การปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยพิจารณาสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พ.ศ.2557 พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ.2540 พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.2546 ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ 3 (พ.ศ.2560-2564) กำหนดโดยการปลูกฝังค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม และจิตสำนึกในการรักษาศักดิ์ศรีความเป็นข้าราชการและความซื่อสัตย์สุจริต ควบคู่กับการบริหารจัดการภาครัฐที่มีประสิทธิภาพ เพื่อป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่ของรัฐ รวมถึงคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 69/2557 ลงวันที่ 18 มิถุนายน พ.ศ.2557 เรื่องมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบในส่วนราชการของหน่วยงานของรัฐ โดยมุ่งเน้นการสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารงาน และส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการตรวจสอบ เฝ้าระวังเพื่อสกัดกั้นมิให้เกิดการทุจริตประพฤติมิชอบ ตามนโยบายคณะรัฐมนตรีที่พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ได้แถลงต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ 12 กันยายน พ.ศ. 2557 ข้อ 10 เรื่องการส่งเสริมการบริหารราชการแผ่นดินที่มีธรรมาภิบาล

สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐขึ้นตรงต่อ นายกรัฐมนตรี ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการ 2 คณะ คือ คณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (เฉพาะกิจ) และคณะอนุกรรมการบริหารสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จึงดำเนินการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน ตามมาตรฐาน COSO (The Committee of Sponsoring Organizations of the Tread way Commission) เพื่อกำหนดมาตรการสำคัญเร่งด่วนในการป้องกันการทุจริต การบริหารงานที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ การแก้ไขปัญหาการกระทำผิดวินัยของเจ้าหน้าที่ และลดมูลเหตุของโอกาสที่จะทำให้เกิดความเสียหายจากการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน พร้อมทั้งส่งเสริมการสร้างจิตสำนึกและเสริมสร้างจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ สสว. ในการทำงานเพื่อส่วนรวม ยึดถือหลักจริยธรรมและผลประโยชน์ส่วนรวมในการปฏิบัติงานเป็นสำคัญ

สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

มีนาคม 2561

สารบัญ

	หน้า
บทนำ	1
บทที่ 1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อนและคำนิยาม	
คำนิยาม	2
ประเภทของผลประโยชน์ทับซ้อน	3
ลักษณะงานที่อาจก่อให้เกิดผลประโยชน์ทับซ้อน	3
ประกาศ/คู่มือ ของ สสว. ที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ทับซ้อน	4
บทที่ 2 หลักการและแนวความคิดเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยง	
ความเสี่ยง	5
การบริหารความเสี่ยงองค์กรโดยรวมตามแนวคิดของ COSO	6
การวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน	7
บทที่ 3 การวิเคราะห์และจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน	
การวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน สสว.	11
แผนภูมิความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน สสว.	12
แผนจัดการความเสี่ยงป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน สสว.	13

บทนำ

สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) มุ่งมั่นที่จะดำเนินงาน/โครงการอย่างซื่อสัตย์ มีคุณธรรม และ โปร่งใส โดยยึดมั่นในความรับผิดชอบต่อสังคมและผู้มีส่วนได้เสียทุกกลุ่มตามหลักบรรษัทภิบาลที่ดี และมีจรรยาบรรณ การบริหารความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อนเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยให้ สสว. มี ธรรมภิบาลในการดำเนินงาน/โครงการตามความมุ่งมั่นที่กำหนดไว้ได้

วัตถุประสงค์ในการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน

1. กำหนดมาตรการหรือแนวทางปฏิบัติต่างๆ เพื่อใช้ในการป้องกัน ตรวจสอบ และตอบสนองต่อความ เสี่ยงด้านการทุจริตได้อย่างถูกต้องและทันท่วงที ในกรณีที่มีความสงสัยหรือพบการกระทำที่เกี่ยวกับ การทุจริต
2. เพื่อแสดงความมุ่งมั่นในการบริหารราชการโดยใช้หลักธรรมาภิบาล
3. เพื่อตรวจสอบการบริหารงานและการปฏิบัติราชการของเจ้าหน้าที่รัฐไม่ให้เกิดการแสวงหา ผลประโยชน์ส่วนตัวในตำแหน่งหน้าที่อันมิควรได้โดยชอบตามกฎหมาย ให้ยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรม เป็นแบบอย่างที่ดียืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง เป็นธรรม ถูกกฎหมาย โปร่งใส และตรวจสอบ ได้
4. เพื่อสร้างความเชื่อมั่นศรัทธาต่อการบริหารราชการแผ่นดินให้แก่ผู้รับบริการ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และประชาชน

บทที่ 1

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อนและค่านิยม

ผลประโยชน์ทับซ้อน

ผลประโยชน์ทับซ้อน หรือความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม (Conflict of Interest) เป็นประเด็นปัญหาทางการบริหารภาครัฐในปัจจุบันที่เป็นบ่อเกิดของปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบในระดับที่รุนแรงขึ้น และยังสะท้อนปัญหาการขาดหลักธรรมาภิบาลและเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศ สำนักงาน ก.พ. ได้นิยามความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวมว่าสถานการณ์หรือการกระทำของบุคคล ไม่ว่าจะป็นนักการเมือง ข้าราชการ พนักงานบริษัท หรือผู้บริหาร มีผลประโยชน์ส่วนตัวมากจนมีผลต่อการตัดสินใจ หรือการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งหน้าที่ที่บุคคลนั้นรับผิดชอบ และส่งผลกระทบต่อประโยชน์ส่วนรวม การกระทำดังกล่าวอาจเกิดขึ้นโดยรู้ตัวหรือไม่รู้ตัว ทั้งเจตนาหรือไม่เจตนา หรือบางเรื่องเป็นการปฏิบัติสืบทอดกันมาจนไม่เห็นว่าจะเป็นสิ่งผิดแต่อย่างใด พฤติกรรมเหล่านี้เป็นการกระทำ ความผิดทางจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่ต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวม แต่กลับตัดสินใจปฏิบัติหน้าที่ โดยคำนึงถึงประโยชน์ของตนเองหรือพวกพ้อง

ค่านิยม

ตามประกาศสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เรื่อง แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับความขัดแย้งทางผลประโยชน์ วันที่ 18 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2558 ได้กำหนดนิยามคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ทับซ้อนหรือความขัดแย้งทางผลประโยชน์ ดังนี้

“ผลประโยชน์ทับซ้อน หรือ ความขัดแย้งทางผลประโยชน์” หมายความว่า การใช้ตำแหน่งหน้าที่ของตนเองทั้งทางตรงและทางอ้อมในการแสวงหาประโยชน์ให้กับตนเอง คู่สมรส เครือญาติ หรือบุคคลอื่นใด โดยอาศัยการกระทำใดๆที่มีกับสำนักงาน หรือในนามสำนักงาน หรือมีผลต่อกิจการของสำนักงาน ซึ่งเป็นการละเมิดทางจริยธรรม จรรยาบรรณ และทำให้เกิดประโยชน์ได้เสียในการกระทำนั้น และขัดแย้งหรือมีผลกระทบหรือความเสียหายต่อประโยชน์ส่วนรวมของสำนักงานหรือประโยชน์สาธารณะ

“เครือญาติ” หมายความว่า ผู้บุพการี ผู้สืบสันดาน พี่น้องร่วมบิดามารดา หรือร่วมบิดา หรือร่วมมารดาเดียวกัน ลุง ป้า น้า อา บุตรบุญธรรม หรือผู้รับบุตรบุญธรรม ทั้งของตนเองหรือของคู่สมรส

“ประโยชน์” หมายความว่า เงิน ทรัพย์สิน ประโยชน์ในลักษณะที่เป็นทรัพย์สิน หรือสิ่งอื่นใด

“ของขวัญ” หมายความว่า เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดที่ให้แก่กันเพื่ออวยชัยไมตรี เพื่อเป็นรางวัล หรือให้โดยเสน่หา หรือเพื่อการสงเคราะห์ หรือให้เป็นสินน้ำใจ และให้หมายรวมถึงการให้สิทธิพิเศษซึ่งมิใช่เป็นสิทธิที่จัดไว้สำหรับบุคคลทั่วไปในการได้รับการลดราคาทรัพย์สิน หรือการให้สิทธิพิเศษในการได้รับการบริการ หรือความบันเทิง หรือรับการฝึกอบรม ตลอดจนการออกค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยว ค่าที่พัก ค่าอาหาร หรือสิ่งอื่นใดในลักษณะเดียวกัน ไม่ว่าจะให้เป็นบัตร ตั๋ว หรือหลักฐานอื่นใด การชำระเงินให้ล่วงหน้า หรือการคืนเงินให้ในภายหลัง

“ประเพณี” หมายความว่า เทศกาลหรือวันสำคัญ ซึ่งอาจมีการให้ของขวัญแก่กัน และให้หมายรวมถึงโอกาสในการแสดงความยินดี การแสดงความขอบคุณ การต้อนรับ การแสดงความเสียใจ หรือการให้ความช่วยเหลือตามมารยาทที่ถือปฏิบัติกันตามปกติในสังคมด้วย

ประเภทของผลประโยชน์ทับซ้อน

คู่มือการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม แบ่งรูปแบบพฤติกรรมและการกระทำที่เข้าข่ายผลประโยชน์ทับซ้อน เป็นไปในลักษณะต่างๆดังนี้

1. การรับของขวัญหรือรับผลประโยชน์ คือ การรับของขวัญและความสะดวกสบายที่เกินความเหมาะสมซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อบุคคลในการปฏิบัติหน้าที่ การรับของขวัญมีได้ในหลายรูปแบบ เช่น เจ้าหน้าที่ของรัฐรับของขวัญจากคู่สัญญาที่ขณะการประมูลงานของหน่วยงาน การที่เอกชนบางรายให้ของขวัญแก่เจ้าหน้าที่ในปีที่ผ่านมา และปีนี้เจ้าหน้าที่มีการอำนวยความสะดวกเป็นกรณีพิเศษให้แก่เอกชนรายนั้น

2. การหาประโยชน์ให้ตนเอง คือ การหาประโยชน์ให้กับตนเอง ครอบครัว เครือญาติ หรือพวกพ้อง จากตำแหน่งหน้าที่ เป็นการใช้ตำแหน่งหน้าที่เพื่อตนเอง เช่น การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้อำนาจหน้าที่ทำให้บริษัทตนเองหรือเครือญาติได้รับงานจ้างจากหน่วยงาน การฝากลูกหลานเข้าทำงาน การกำหนดสเปกงานเพื่อเอื้อให้บริษัทของญาติหรือที่ตนเองรู้จัก

3. การกำหนดมาตรฐาน ในสินค้าที่จะจัดซื้อจัดจ้างให้บริษัทของตนหรือของพวกพ้อง ได้เปรียบหรือชนะในการประมูล

4. การให้ข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างแก่เครือญาติ พรรคพวก เพื่อแสวงหาผลประโยชน์ในการประมูลหรือการจ้างเหมา รวมถึงการปกปิดข้อมูล เช่น การปิดประกาศหรือเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารล่าช้า หรือพันกำหนดการยื่นใบเสนอราคา เป็นต้น

5. การรับรู้ข้อมูลภายใน คือ การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐรู้เห็นในข้อมูลของหน่วยงานหรือนำข้อมูลไปเปิดเผยเพื่อรับสิ่งตอบแทนที่เป็นประโยชน์ในรูปของเงินหรือประโยชน์อื่นๆ หรือนำข้อมูลไปเปิดเผยให้แก่ญาติหรือพวกพ้องในการแสวงหาผลประโยชน์จากข้อมูลเหล่านั้น

6. นำทรัพย์สินของหน่วยงานไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตัวของเจ้าหน้าที่ของรัฐและทำให้หน่วยงานของรัฐเสียหายหรือเสียประโยชน์ เช่น เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีหน้าที่ขบรวกนํ้ามันในรถไปขายและนำเงินมาใช้จ่ายส่วนตัว ทำให้หน่วยงานต้องเสี่ยงประมาณเพื่อซื้อนํ้ามันมากกว่าที่ควรจะเป็น

ลักษณะงานที่อาจก่อให้เกิดผลประโยชน์ทับซ้อน

ตามประกาศสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เรื่อง แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับความขัดแย้งทางผลประโยชน์ วันที่ 18 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2558 ระบุลักษณะงานที่มีโอกาสที่อาจก่อให้เกิดผลประโยชน์ทับซ้อน ดังนี้

1. งานสรรหา บรรจุแต่งตั้งพนักงาน
2. งานแต่งตั้ง โอนย้ายและประเมินผลการปฏิบัติงาน
3. งานจัดทำข้อกำหนดการจัดหาพัสดุ
4. งานจัดหาพัสดุ และจำหน่ายพัสดุ
5. งานตรวจรับพัสดุ
6. งานสอบสวนความผิดทางวินัย
7. งานตรวจสอบภายใน
8. งานการติดตามประเมินผล
9. งานให้กู้ยืมเงิน ให้ความช่วยเหลือ อุดหนุน ร่วมกิจการ ร่วมทุนหรือการถือหุ้น หรือการลงทุนแก่ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม กลุ่มผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม องค์การเอกชน ที่กำหนดไว้ในกฎ ระเบียบ ข้อบังคับของสำนักงาน
10. งานให้บริการข้อมูลของสำนักงาน

ประกาศ/คู่มือ ของ สสว. ที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ทับซ้อน

1. ประกาศสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เรื่อง แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับความขัดแย้งทางผลประโยชน์ วันที่ 18 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2558
2. คู่มือการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน พ.ศ. 2560
3. คู่มือประมวลจริยธรรมพนักงาน สสว. พ.ศ. 2553

บทที่ 2

หลักการและแนวความคิดเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยง

ความเสี่ยง (Risk)

ความเสี่ยง หมายถึง ความเป็นไปได้ของเหตุการณ์หรือการดำเนินการใดๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นจากภายในและภายนอกที่มีผลกระทบต่อองค์กรในทางที่เสียหาย เป็นผลให้การดำเนินงานอาจไม่ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้

การบริหารความเสี่ยงองค์กรโดยรวมตามแนวคิดของ COSO (COSO Enterprise Risk Management)

การบริหารความเสี่ยงองค์กรโดยรวม หมายถึง กระบวนการบริหารความเสี่ยงที่บุคคลทั่วทั้งองค์กรได้มีส่วนร่วมในการคิด วิเคราะห์ และคาดการณ์ถึงเหตุการณ์ หรือความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นรวมถึงการระบุแนวทางการจัดการกับความเสี่ยงดังกล่าวให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมหรือยอมรับได้ เพื่อช่วยให้องค์กรบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ต้องการ ซึ่งมีองค์ประกอบทั้งหมด 8 ประการ ประกอบด้วย

1) Internal Environment หรือ สภาพแวดล้อมภายในองค์กร ถือเป็นพื้นฐานขององค์ประกอบอื่นๆ ทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็น เรื่อง ของ ค่า นิยม จริยธรรม ความสามารถของบุคลากร แนวทางการบริหารของผู้บริหารฯ ซึ่งสภาพแวดล้อมภายในองค์กรที่ดีหรือไม่ดีจะมีผลต่อการควบคุมและการบริหารความเสี่ยง

2) Objective Setting หรือ การกำหนดวัตถุประสงค์ องค์กร ประกอบนี้ เป็น เรื่อง ของ การกำหนดวัตถุประสงค์การดำเนินงาน ซึ่งจะช่วยให้ทราบถึงขอบเขตการดำเนินงาน และทำให้สามารถวิเคราะห์ ความเสี่ยงที่คาดว่าจะเกิดขึ้นได้อย่างครบถ้วน โดยการกำหนดวัตถุประสงค์สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ระดับใหญ่ๆ คือ ระดับองค์กร (Entity Level) และระดับกิจกรรม (Activity Level)

3) Event Identification หรือ การระบุถึงเหตุการณ์หรือปัจจัยที่จะก่อให้เกิดความเสี่ยง โดยใน องค์ประกอบนี้จะต้องพิจารณาทั้งปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายในที่จะส่งผลกระทบ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของภาวะเศรษฐกิจ ธรรมชาติ การเมือง สังคม การเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี โครงสร้างขององค์กรบุคลากร กระบวนการ และเทคโนโลยีขององค์กร เป็นต้น

4) Risk Assessment หรือ การประเมินความเสี่ยง จะทำให้ทราบว่าเหตุการณ์หรือปัจจัยที่จะก่อให้เกิด ความเสี่ยง (จากองค์ประกอบที่แล้ว) จะส่งผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรหรือกิจกรรม โดยจะประเมินทั้งในด้านของความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์นั้นขึ้น (Likelihood) และผลกระทบหากเหตุการณ์ นั้นเกิดขึ้นจริง (Impact)

5) Risk Response หรือ การตอบสนองต่อความเสี่ยง ผู้บริหารจะต้องกำหนดว่าจะตอบสนองหรือ จัดการต่อความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นอย่างไร โดยการตอบสนองความเสี่ยงดังกล่าวอาจจะอยู่ในรูปของการหลีกเลี่ยง (Avoidance) การลดหรือควบคุม (Reduction) การกระจายหรือถ่ายโอน (Sharing) และการยอมรับ (Acceptance)

6) Control Activities หรือ กิจกรรมการควบคุม หมายถึง นโยบายและแนวทางการปฏิบัติ งานในการ ควบคุม ที่ฝ่ายบริหารกำหนดขึ้นเพื่อให้มั่นใจว่าแผนจัดการ/บริหารความเสี่ยงที่กำหนดขึ้นนั้น ได้มีการปฏิบัติตาม แนวทางที่กำหนดอย่างมีประสิทธิภาพ มีการกำหนดผู้รับผิดชอบและระยะเวลาในการดำเนินงานไว้อย่างชัดเจน

7) Information and Communication หรือ สารสนเทศและการสื่อสาร เป็นการจัดหรือกำหนดให้มีระบบสารสนเทศและการติดต่อสื่อสารเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานด้านการบริหารความเสี่ยง

8) Monitoring หรือ การติดตาม หมายถึงกระบวนการในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานเพื่อให้มั่นใจว่าการจัดการ/บริหารความเสี่ยงเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ความเสี่ยงสามารถแบ่งออกได้เป็น 4 ประเภทหลัก ดังนี้

1) ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk: S) หมายถึง ความเสี่ยงที่เกิดจากการกำหนดแผนกลยุทธ์และการปฏิบัติตามแผนกลยุทธ์อย่างไม่เหมาะสม รวมถึงความไม่สอดคล้องกันระหว่างนโยบายเป้าหมาย กลยุทธ์ โครงสร้างองค์กร ทรัพยากร การปฏิบัติตามแผน และสภาพแวดล้อมอันส่งผลกระทบต่อองค์กร เช่น การมีโครงสร้างองค์กรที่ไม่สมบูรณ์ มีการปรับเปลี่ยนบ่อย เป็นต้น

2) ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน (Operational Risk: O) หมายถึง ความเสี่ยงที่เกิดจากการปฏิบัติงานทุกๆ ขั้นตอน โดยครอบคลุมถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการ ระบบงาน ขั้นตอนการทำงาน อุปกรณ์ เทคโนโลยีสารสนเทศ บุคลากร ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการดำเนินงาน

3) ความเสี่ยงด้านการเงิน (Financial Risk: F) หมายถึง ความเสี่ยงที่เกิดจากความไม่พร้อมในเรื่องงบประมาณ การเงิน เช่น ความผิดพลาดในการเบิกจ่าย สภาพคล่องทางการเงิน เป็นต้น ตลอดจนความเสี่ยงจากการขาดการจัดหาข้อมูล การวิเคราะห์ การวางแผน การควบคุม และการจัดทำรายงาน เพื่อนำมาใช้ในการบริหารการเงินได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม ทำให้ขาดประสิทธิภาพ และไม่ทันต่อสถานการณ์ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อฐานะการเงินขององค์กร

4) ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติให้สอดคล้องกับกฎหมาย หรือ กฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง (Compliance Risk: C) หมายถึง ความเสี่ยงที่เกิดจากการไม่สามารถปฏิบัติตามกฎหมาย กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องได้ หรือ กฎหมาย กฎระเบียบที่มีอยู่ไม่เหมาะสม ล้าสมัย เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงาน

การวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน (Risk Assessment for Conflict of Interest)

การวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อน หมายถึง กระบวนการวิเคราะห์ความเสี่ยงที่เป็นระบบในการบริหารปัจจัยและควบคุมกระบวนการปฏิบัติงาน เพื่อลดมูลเหตุของโอกาสที่จะทำให้เกิดความเสียหายจากการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน หรือความขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ การวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนของ สสว. ในครั้งนี้ ได้นำเอาความเสี่ยงในด้านต่างๆ มาดำเนินการวิเคราะห์ตามกรอบมาตรฐาน COSO (The Committee of Sponsoring Organizations of the Tread way Commission) และตามบริบทการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน และสามารถกำหนดมาตรการแนวทางการป้องกัน ยับยั้งการทุจริต หรือปิดโอกาสการทุจริต โดยการวิเคราะห์โอกาสที่จะเกิดผลกระทบของความเสี่ยงเพื่อประเมินโอกาสและผลกระทบที่จะเกิดขึ้น ดำเนินการวิเคราะห์ และจัดลำดับความเสี่ยง โดยกำหนดเกณฑ์การประเมินมาตรฐานที่จะใช้ในการประเมินความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน ได้แก่ ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) และระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) และระดับความเสี่ยงรวม

สสว. ได้กำหนดระดับของโอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสียหายและระดับผลกระทบของความเสียหาย ดังนี้

ผลกระทบ (Impact) หมายถึง ขนาดความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นหากเกิดเหตุการณ์ ความเสี่ยง จำแนกเป็น 5 ระดับคะแนน คือ

ประเด็นที่พิจารณา	ค่าคะแนน				
	1= น้อยมาก	2 = น้อย	3 = ปานกลาง	4 = เสียหายสูง	5 = สูงมาก
มูลค่าความเสียหาย	ค่าความเสียหายน้อยกว่า 10,000 บาท	ค่าความเสียหาย 10,001 – 50,000 บาท	ค่าความเสียหาย 50,001 – 250,000 บาท	ค่าความเสียหาย 250,001 - 10,000,000 บาท	ค่าความเสียหายมากกว่า 10,000,000 บาท
ความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	มากกว่า 80%	60 - 80%	40 - 60%	20 - 40%	น้อยกว่า 20%
จำนวนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่ได้รับผลกระทบ	กระทบเฉพาะผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรงบางราย	กระทบเฉพาะผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรงเป็นส่วนใหญ่	กระทบเฉพาะผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรงทั้งหมด	กระทบผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรงทั้งหมดและผู้อื่นบางส่วน	กระทบผู้เกี่ยวข้องโดยตรงและผู้อื่นทั้งหมด
จำนวนผู้ร้องเรียน	ไม่มีผู้ร้องเรียน	1 - 2 ราย/เดือน	3 - 4 ราย/เดือน	5 - 6 ราย/เดือน	มากกว่า 6 ราย/เดือน
ข่าวสารจากสื่อมวลชนในเชิงลบ	0-1 ข่าว/เดือน	2 ข่าว/เดือน	3 ข่าว/เดือน	4 ข่าว/เดือน	มากกว่า 4 ข่าว /เดือน
ความล่าช้าของการดำเนินโครงการ	น้อยกว่า 0.5 เดือน	0.5 - 1 เดือน	มากกว่า 1 - 1.5 เดือน	มากกว่า 1.5 - 2 เดือน	มากกว่า 2 เดือน

โอกาสที่จะเกิด (Likelihood) หมายถึง ความถี่หรือโอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์/ความเสี่ยงซึ่ง
 จำแนกเป็น 5 ระดับคะแนน คือ

ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง		
ระดับคะแนน	โอกาสที่จะเกิด	ความถี่ที่จะเกิดเหตุการณ์โดยเฉลี่ย
1 = โอกาสเกิดขึ้นน้อยมาก	คาดว่าจะมีโอกาสที่จะเกิดขึ้นในอนาคตน้อยมาก (Probability < 1%) หรืออาจเกิดขึ้นในสถานการณ์ที่ไม่ปกติ เช่น ไฟไหม้ ภัยธรรมชาติ เป็นต้น	5 ปีต่อครั้ง
2 = โอกาสเกิดขึ้นน้อย	คาดว่าจะมีโอกาสที่จะเกิดขึ้นในอนาคตน้อย (Probability 1 - 2%)	2 - 4 ปีต่อครั้ง
3 = โอกาสเกิดขึ้นปานกลาง	คาดว่าจะมีโอกาสที่จะเกิดขึ้นในอนาคตปานกลาง (Probability 2 - 3%)	1 ปีต่อครั้ง
4 = โอกาสเกิดขึ้นสูง	คาดว่าจะมีโอกาสที่จะเกิดขึ้นในอนาคตค่อนข้างบ่อย (Probability 3 - 5%)	1 - 6 เดือนต่อครั้งแต่ไม่เกิน 5 ครั้ง
5 = โอกาสเกิดขึ้นสูงสุด	คาดว่าจะมีโอกาสที่จะเกิดขึ้นในอนาคตบ่อยมาก (Probability > 5%)	1 เดือนต่อครั้งหรือมากกว่า
หมายเหตุ Probability (ความน่าจะเป็น) < 1% หมายถึง ปฏิบัติการ 100 ครั้ง มีโอกาสเกิดเหตุการณ์ความเสียหาย < 1 ครั้ง		

ระดับความเสี่ยงรวม (Degree of Risk) หมายถึง สถานะของความเสี่ยงที่ได้จากการประเมินผลกระทบของแต่ละปัจจัยเสี่ยง และ โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง ซึ่งคำนวณได้จากสูตรดังนี้

$$\text{ระดับความเสี่ยงรวม} = \text{ระดับความรุนแรงของผลกระทบ} \times \text{ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง}$$

เมื่อพิจารณาคัดเลือกความเสี่ยงที่มีความสำคัญเสร็จสิ้น ผู้ประเมินต้องประเมินทางเลือกเพื่อกำหนดวิธีการในการจัดการความเสี่ยงเหล่านั้น โดยทางเลือกในการจัดการ/บริหารความเสี่ยงโดยทั่วไปมี 4 ทางเลือก (SARA) ดังนี้

1.การแบ่งปัน (Sharing) คือ การถ่ายโอนความเสี่ยงหรือโอนย้ายความเสี่ยงให้ผู้อื่นรับผิดชอบ แทน เช่น การทำประกันภัย การจ้างบุคคลภายนอกเป็นผู้ดำเนินการแทน เป็นต้น

2.การหลีกเลี่ยง/กำจัด (Avoiding) คือ การกำจัดความเสี่ยงหรือหลีกเลี่ยงไม่ยอมรับความเสี่ยงนั้นเลย เช่น การเปลี่ยนวัตถุประสงค์ การหยุดทำกิจกรรมหรือขั้นตอนที่นำมาซึ่งความเสี่ยง เป็นต้น

3.การควบคุม/ลด (Reducing) คือ การควบคุมความเสี่ยงหรือหาวิธีการควบคุมเพิ่มเติมเพื่อจัดการ/บริหารความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ เช่น การจัดทำแผนฉุกเฉิน การปรับปรุงแก้ไขกระบวนการดำเนินงาน การจัดอบรมเพิ่มทักษะให้กับพนักงาน การจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน เป็นต้น

4.การยอมรับ (Accepting) คือ การยอมรับความเสี่ยงเนื่องจากองค์กรอาจมีระบบควบคุมที่มีประสิทธิภาพ หรือมีเงินทุนเพียงพอที่จะรองรับผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นหรือระดับความเสี่ยงเหลืออยู่ในระดับที่ยอมรับได้หรือการยอมรับให้มีความเสี่ยง เนื่องจากค่าใช้จ่าย/ต้นทุนในการจัดการ/บริหารความเสี่ยงอาจมีมูลค่าสูงกว่าผลลัพธ์/ผลประโยชน์ที่จะได้รับ

หลังจากที่ได้ประเมินทางเลือกการจัดการความเสี่ยงแล้ว จะทำการคัดเลือกทางเลือก กำหนดวิธีการจัดการที่เหมาะสมที่สุดสำหรับแต่ละความเสี่ยง จัดทำเป็นแผนบริหารความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน ซึ่งจะมีการกำหนดวิธีการดำเนินการ หน่วยงานผู้รับผิดชอบ และกำหนดระยะเวลาดำเนินการ เพื่อประโยชน์ในการติดตามและประเมินผลการจัดการความเสี่ยงต่อไป

บทที่ 3

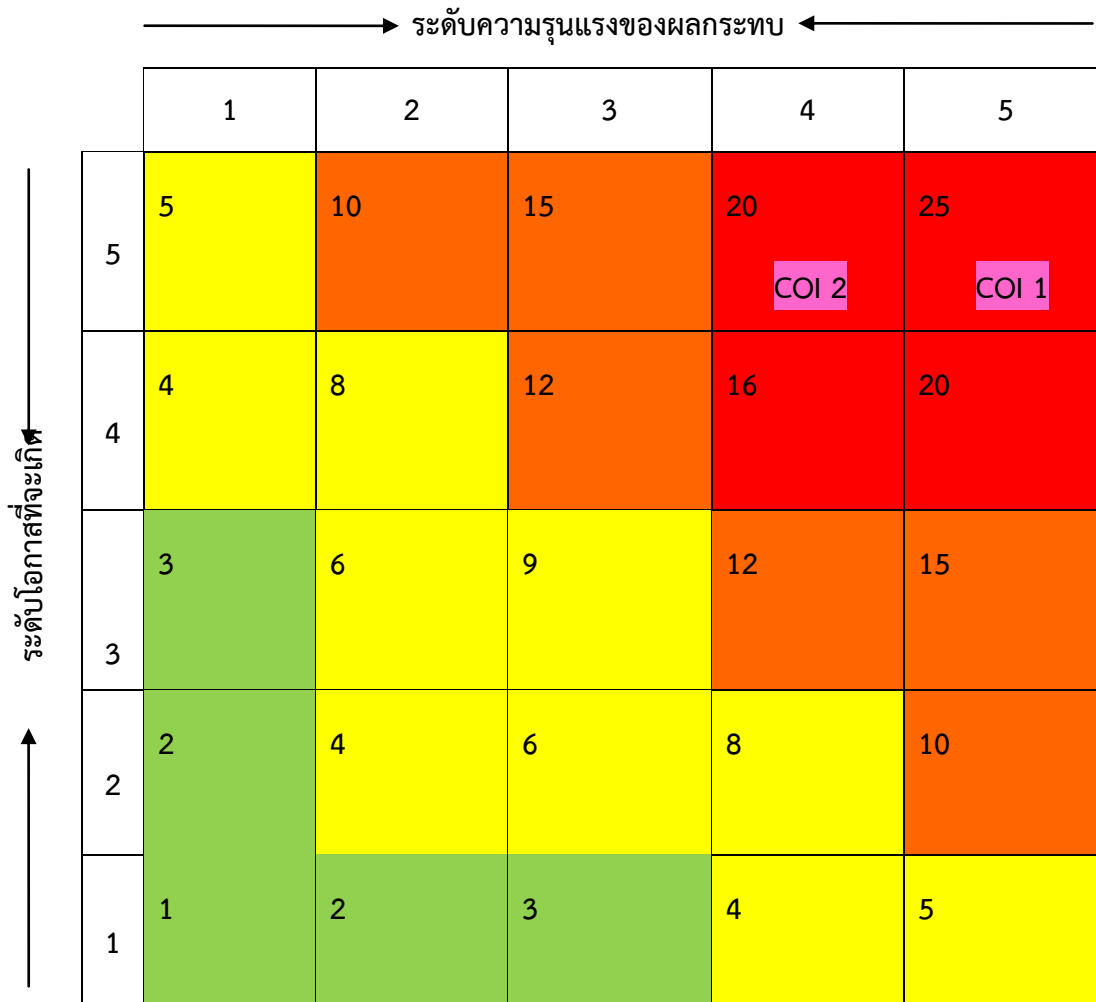
การวิเคราะห์และจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน

การวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน สสว. (Risk Assessment for Conflict of Interest)

การวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน ประจำปี 2561 โดยวิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยงจากลักษณะงานที่อาจก่อให้เกิดผลประโยชน์ทับซ้อน ดังที่กล่าวถึงในบทที่ 1 พบว่ามีปัจจัยเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตหรือผลประโยชน์ทับซ้อน ดังนี้

ลักษณะงาน	ปัจจัยเสี่ยง	วัตถุประสงค์	การประเมินความเสี่ยง			รหัส ปัจจัยเสี่ยง
			ด้านผลประโยชน์ทับซ้อน			
			โอกาส	ผลกระทบ	ระดับ ความเสี่ยง	
งานพัสดุ	พนักงาน สสว. ขาดความรู้ ความเข้าใจ/ไม่ให้ความสำคัญกับกฎระเบียบข้อบังคับในการจัดหาพัสดุ/การจัดซื้อจัดจ้าง	เพื่อให้การจัดหาพัสดุภาครัฐโดยการซื้อ จ้าง เช่า แลกเปลี่ยน หรือโดยวิธีอื่นใดให้สอดคล้องกับประกาศ ระเบียบ หลักเกณฑ์ วิธีปฏิบัติ และมติ คณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง รวมถึงดำเนินการตามเกณฑ์การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงาน ของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA)	5	5	25 สูงมาก	COI 1
งานด้านทรัพยากรบุคคล	พนักงาน สสว. ไม่ทราบถึงกฎระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ ของ สสว. ที่เกี่ยวข้องกับเรื่อง ผลประโยชน์ทับซ้อน	เพื่อให้พนักงาน สสว. ทุกคนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง เกี่ยวกับกฎระเบียบ กฎหมายเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อน ซึ่งเป็นการป้องกันการก่อทุจริตที่เกิดอาจจะเป็นขึ้น	4	5	20 สูงมาก	COI 2

แผนภูมิความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน ของ สสว.
ประจำปี 2561



จากแผนภูมิความเสี่ยงที่ได้จากการวิเคราะห์ความเสี่ยง สามารถสรุปการวิเคราะห์ความเสี่ยงและแผนจัดการความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน ดังนี้

แผนจัดการความเสี่ยงป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน สสว. ประจำปี 2561

ลักษณะงาน	ปัจจัยเสี่ยง	โอกาสและ ผลกระทบ			มาตรการจัดการความเสี่ยง	ระยะเวลาดำเนินการ												ผู้รับผิดชอบ					
		โอกาส	ผลกระทบ	ระดับความเสี่ยง		ไตรมาส 1			ไตรมาส 2			ไตรมาส 3			ไตรมาส 4								
						ต.ค.-60	พ.ย.-60	ธ.ค.-60	ม.ค.-61	ก.พ.-61	มี.ค.-61	เม.ย.-61	พ.ค.-61	มิ.ย.-61	ก.ค.-61	ส.ค.-61	ก.ย.-61						
งานพัสดุ	พนักงาน สสว. ขาดความรู้ความเข้าใจ/ไม่ให้ความสำคัญกับกฎ ระเบียบ ข้อบังคับในการจัดหาพัสดุ/การจัดซื้อจัดจ้าง (รหัสปัจจัยเสี่ยง: COI 1)	5	5	25 สูงมาก	1. อบรม ให้ความรู้แก่พนักงาน สสว. เรื่อง พรบ. หลักเกณฑ์ และแนวทางการจัดหาพัสดุ/การจัดซื้อจัดจ้าง 2. ควบคุม กำกับ ดูแลให้พนักงาน สสว. ปฏิบัติตามพรบ. หลักเกณฑ์ และแนวทางการจัดหาพัสดุ/การจัดซื้อจัดจ้างอย่างเคร่งครัด 3. จัดทำรายงานการบริหารพัสดุเสนอผู้บริหาร 4. จัดทำรายงานผลการจัดซื้อจัดจ้างประจำปี	←→																	ฝบก.
งานด้านทรัพยากรบุคคล	พนักงาน สสว. ไม่ทราบถึงกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ ของ สสว. ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อน (รหัสปัจจัยเสี่ยง: COI 2)	4	5	20 สูงมาก	1. กำหนดกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ ของ สสว. ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อน เป็นหัวข้อที่จำเป็น ต้องมี ทุก ครั้ง ใน การปฐมนิเทศน์พนักงานใหม่ 2. แจ้งเวียนกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ ที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ทับซ้อนให้พนักงาน สสว. ทราบเป็นประจำปี	←→																	ฝทบ.

